

Replikacija

Replikacija z voditeljem (algoritem raft) [UDS:9]

- dva znana protokola: Paxos in Raft
  - podobne lastnosti - odpornost na napake in zmogljivost
  - Paxos
    - Leslie Lamport, 1998
    - zelo kompleksen, teoretičen in zelo splošen
    - prevelik razkorak med opisom in potrebami realnega sistema; ker ni dovolj natančno opisan za dobro izvedbo, programerji dodajajo svoje (nepreverjene) rešitve
    - bolj odziven v primeru, da so procesi porazdeljeni po vsem svetu
  - Raft
    - Ongaro, Ousterhout, 2014
    - zasnovan zato, da je razumljiv
    - algoritem ima manj stanj, enostavnejši mehanizmi za obvladovanje sistema
    - veliko večino časa se sistem obnaša predvidljivo, v primeru težav (izpad procesa in podobno) mogoče traja malo dlje, da se znova vzpostavi
- tipične napake: odpoved procesa, izguba sporočila, zamenjan vrstni red sporočil
- model popolnoma urejenega razširjanja FIFO
- algoritem predpostavlja obnovljive procese, sprejemljive izgube sporočil in delno sinhrono obnašanje
- potrebujemo voditelja, ki naloge dodeljuje ostalim procesom
- procesi se morajo uskladiti - morajo soglašati (*angl.* consensus) glede
  - izbire voditelja in
  - replikacije podatkov
- dva končna avtomata
  - vsak proces je končni avtomat: lahko je v enem od treh stanj: sledilec, kandidat, voditelj
  - shramba je tudi končni avtomat: vходи so operacije nad shrambo, shramba spremeni svoje stanje, ob zahtevi odjemalca nastavi ustrezen izhod
  - algoritem raft skrbi za dnevnik zapisov
    - zapisi so operacije, s katerimi posodabljam shrambo
    - osveževanje shrambe je, potem, ko procesi soglašajo o dnevniških zapisih, enostavno
    - če na vsaki shrambi operacije izvedemo v enakem vrstnem redu, bo končno stanje vseh shramb enako
- glavni elementi algoritma raft
  - izbiranje voditelja
    - volitve, izguba voditelja, volitve,
  - replikacija dnevnika
    - problem usklajevanja dnevnikov sledilcev z dnevnikom voditelja
  - zagotavljanje odpornosti
    - voditelj je lahko tisti, ki ima dober dnevnik

Izbiranje voditelja

- čas v algoritmu raft se meri v poljubno dolgih volilnih obdobjih (*angl.* terms)
  - obdobja so oštevilčena, vrednosti monotono naraščajo
  - vsako obdobje se začne z izbiranjem voditelja (volitvami), nato sledi replikacija dnevnika
  - za zmago na volitvah se lahko poteguje več kandidatov
  - če volitve niso uspešne (noben od kandidatov ne dobi dovolj glasov), se ponovijo
- voditelj ostaja glavni dokler ne odstopi ali postane nedostopen; takrat ostali procesi, sledilci, izberejo novega
- algoritem mora zagotavljati, da je v sistemu na enkrat največ en voditelj, ki lahko dopolnjuje dnevnik
- dokler v sistemu ni voditelja, je sistem nedostopen; lahko si zapomni zahteve ki so prišle od odjemalcev, ali pa jih zavrne

Proces kot končni avtomat

- vsak proces je končni avtomat v enem od treh stanj:
  - sledilec, ki priznava nekoga drugega za voditelja
  - kandidat, ki začenja volitve in sebe okliče za voditelja
  - voditelj, ki sledilcem pošilja sporočila za dopolnitev dnevnika
- dva tipa sporočil
  - kandidat pošilja zahtevo za glasovanje (`voteRequest`)
  - voditelj pošilja zahtevo za dopolnjevanje dnevnika (`appendEntry`)

Prehajanje med stanji

- ob zagonu so vsi procesi v stanju sledilec
- sledilec
  - pričakuje, da ga voditelj redno obvešča s sporočili za dopolnitev dnevnika ali s srčnim utripom
  - privzame obdobje, ki mu ga sporoča voditelj
  - dovoljen čas čakanja na sporočilo se po vsakem prejetem sporočilu nastavi na naključno vrednost
  - če preteče dovoljen čas čakanja na sporočilo, sledilec sklepa, da voditelja ni več in postane kandidat
- kandidat
  - začne novo obdobje, ki je označeno z za ena višjo zaporedno številko
    - sebe predlaga za voditelja in glasuje zase
    - ostalim procesom pošlje sporočilo naj glasujejo zanj (`voteRequest`)
  - proces ostane kandidat dokler sam ali nekdo drug ne zmaga na volitvah
    - kandidat zmaga na volitvah
      - če večina procesov glasuje zanj
      - vsak proces lahko v enem volilnem obdobju glasuje samo enkrat
      - večinsko pravilo zagotavlja, da bo največ en kandidat zmagal na volitvah
    - kandidat izgubi volitve
      - če od drugega procesa (novega voditelja) dobi srčni utrip z enako ali višjo oznako obdobja
      - sprejme novega voditelja in se vrne v stanje sledilca
    - nimamo zmagovalca (manj kot 5 % primerov)
      - več sledilcev se je hkrati spremenilo v kandidate in nihče ni dobil večine glasov
      - po preteku dovoljenega časa čakanja na izid volitev kandidat začne novo volilno obdobje
- voditelj
  - o svoji vlogi periodično obvešča ostale procese
    - pošiljanje sporočil z zahtevo za dopolnitev dnevnika (`appendEntry`)
    - če zahtev ni, po preteku določenega časa pošlje srčni utrip (prazna zahtevo za dopolnitev)
  - zahtevo za dopolnitev med drugim vključuje oznako voditelja, številko obdobja, ko je bil izvoljen, in število zapisov v dnevniku
    - oznaka voditelja je pomembna zato, da sledilci lahko zahteve odjemalcev preusmerijo nanj
    - številka obdobja in število zapisov sta pomembna za dopolnjevanje dnevnika in odločitev pri glasovanju

Ilustracija delovanja s programom Raftscope

- program [Raftscope](#)
  - pet procesov
  - proces kandidat ima v notranjosti kroge, ki označujejo, kdo je glasoval zanj
  - obrobjen proces je voditelj
- primer 1: izbiranje voditelja
  - na začetku vsi sledilci
  - eden postane kandidat (nepopolna debela siva obroba označuje dovoljen čas za izvedbo volitev)
  - kandidat pošlje sporočilo `requestVote` (zelene barve)
  - sledilci prevzamejo obdobje
  - sledilci glasujejo zanj (potrditev zelene barve, polne pike v kandidatu označujejo, kdo je glasoval zanj)
  - ko je izglasovan, postane voditelj (debel črn rob)
  - pošilja srčni utrip - prazen `appendEntry` (oranžne barve)
- primer 2: dva kandidata
  - ponovno zaženemo aplikacijo (desni klik, Reload Page)
  - zaustavimo simulacijo (tipka .)
  - povečamo verjetnost, da bomo imeli dva kandidata hkrati (tipka A)
  - nadaljujemo simulacijo (tipka .)

- eden zmaga
- primer 3: dva kandidata hkrati, volitve brez zmagovalca
  - ponovno zaženemo aplikacijo (desni klik, Reload Page)
  - zaustavimo simulacijo (tipka .)
  - en proces ustavimo (desni klik nanj in stop)
  - povečamo verjetnost, da bomo imeli dva kandidata hkrati (tipka A)
  - nadaljujemo simulacijo (tipka .)
  - lahko dobi en tri glasove, drugi enega ali pa oba dobita po dva glasova
  - če dobi vsak dva glasova
    - poskuša dobiti sporočilo od nedostopnega procesa s zahtevo po glasovanju
    - lahko bi se oba kandidata pomenila, kdo bo postal voditelj, ampak algoritem raft v svoji enostavnosti tega ne podpira
    - sistem čaka, da se izteče en od dovoljenih časov
      - volitve za kandidata trajajo predolgo
      - sledilec predolgo ne dobi sporočila od voditelja
    - začne novo obdobje

Replikacija dnevnika

- vsak proces v sistemu ima svojo shrambo
- voditelj je edini proces, ki lahko zahteva spreminjanje shrambe
- zahteve za spremembo shrambe zapisuje v svoj lokalni dnevnik
  - dnevnik je urejen seznam zapisov
  - vsak zapis vključuje
    - deterministično operacijo nad shrambo (za replikacijo shrambe)
    - oznako voditelja (da sledilci lahko usmerjajo odjemalce)
    - številko trenutnega obdobja (za nadzor nad gradnjo dnevnika)
    - številko zapisa v dnevniku (za nadzor nad gradnjo dnevnika)
    - številko predhodnega obdobja in zapisa (za nadzor nad gradnjo dnevnika)
- lokalni dnevnik razširja na sledilce
- vsak sledilec gradi svoj dnevnik iz prejetih sporočil
- proces lahko zapise, ki so soglasno usklajeni med vsemi procesi, uporabi za posodobitev shrambe
  - operacije v zapisih izvaja po vrsti, od starejše proti novejši
  - ker je shramba končni avtomat, bo prej ali slej njeno stanje enako stanju voditeljeve shrambe

Algoritem

- odjemalec pošlje voditelju zahtevo za operacijo nad shrambo
- voditelj pripravi dnevniški zapis, ki vključuje operacijo in kontrolne parametre (oznako voditelja, številko zapisa, številko obdobja)
- voditelj nato zapis razširi (pošlje) sledilcem
  - voditelj lahko v potrjevanje pošlje nov zapis šele potem, ko je prejšnji potrjen
  - če po preteku določenega časa ni novih operacij, voditelj pošlje prazen zapis (srčni utrip)
- sledilec zapis doda v svoj dnevnik in voditelju potrdi sprejem
- ko voditelj prejme dovolj potrditev (večina), privzame, da je zapis potrjen in operacijo iz zapisa izvede na svoji shrambi
- voditelj pošlje potrditev odjemalcem
- voditelj potrditev zapisa sporoči sledilcem ob razširjanju naslednjega zapisa ali srčnega utripa tako, s tem, ko poveča številko zapisa
- sledilec ob prejemu sporočila potrdi svoj zapis in izvede operacijo na svoji shrambi
- nov voditelj začne razširjati zapise šele potem, ko ima vse svoje zapise potrjene
  - ob zmagi na volitvah v dnevnik doda zapis z operacijo nop (*angl.* no operation)
  - ko je ta potrjena, začne razširjati ostale zapise
- algoritem zagotavlja, da je potrjen zapis trajen in ga bodo prej ali slej izvedli vsi procesi v skupini, ne le tisti ki so v trenutku potrditve zagotavljali večino

Demonstracija delovanja z Raftscope

- tabela na desni strani
  - v polja se vpisujejo zapisi; zapis je označen s številko obdobja, operacija ni prikazana
  - puščica predstavlja kazalec `nextIndex` in prikazuje mesto v dnevniku, kamor želi voditelj sledilcu vpisati naslednji zapis
  - pika predstavlja kazalec `matchIndex` in prikazuje, do kje se sledilčevi zapisi ujemajo z voditeljevimi

- primer 1: osnovna replikacija
  - vzpostavimo začetno stanje (desni klik, Reload Page in tipka L)
    - voditelj in en sledilec
    - odjemalec je dodal tri zahteve za vpis v shrambo
    - zapisi niso potrjeni (črtkana obroba)
    - podobno stanje lahko dosežemo tudi tako, da počakamo da procesi izberejo voditelja, nato tri procese ustavimo in kot odjemalec zahtevamo tri vpise v dnevnik (tipka C)
  - zaženemo simulacijo (tipka .)
    - voditelj zapise iz dnevnika pošlje sledilcem
    - na sledilcu se kazalca `nextIndex` in `matchIndex` povečujeta
  - zbudimo sledilca S3 (desni klik, resume)
    - voditelj pošlje potrebne zapise sledilcu
    - ko sledilec S3 potrdi prvi zapis, se obroba na voditelju spremeni v neprekinjeno (zapis potrjen)
    - ob naslednjem pošiljanju zapisa je zapis potrjen tudi na vsakem sledilcu
    - ko je zapis potrjen, bo obstal za vedno, proces lahko posodobi shrambo
  - če je na voditelju mesto, kamor kaže kazalec `nextIndex`, prazno, bo voditelj pošiljal srčni utrip
- primer 2: dodajanje manjkajočih zapisov
  - vzpostavimo začetno stanje (desni klik Reload Page in tipka L)
  - dodamo sledilca S3 (desni klik, resume)
  - počakamo, da vsi potrdijo zapise
  - ko ni na poti nobenih sporočil, ustavimo simulacijo (tipka .)
  - voditelju S1 dodamo dva nepotrjena zapisa (tipka C)
  - ustavimo voditelja S1 (desni klik, stop)
  - zbudimo sledilca S4 (desni klik, resume)
  - nadaljujemo simulacijo (tipka .)
  - najprej morajo izbrati voditelja: zmaga S2 ali S3, S4 ne more, ker nima dovolj sodobnega dnevnika
  - vsi sledilci konzervativno nastavijo, da se njihovi zapisi ne ujemajo z voditeljevimi (`matchIndex` postavijo na nič, pika skoči na začetek)
  - po prvem sprejetem zapisu kazalec `matchIndex` kaže na mesto, do kjer so zapisi potrjeni
  - kazalec `nextIndex` se postavi na mesto, kjer novi voditelj pričakuje vnos
  - S4 zazna razliko med položajema obeh kazalcev, zato zavrne sporočilo
    - voditelj zato pošlje prejšnje sporočilo
    - ko se kazalca ujameta, voditelj manjkajoča sporočila pošlje sledilcu; lahko enega za drugim (simulacija) ali pa več hkrati (spodnja koda)
- primer 3: brisanje nepotrjenih zapisov
  - nadaljevanje primera 2
  - dodamo zapis (tipka C) in počakamo, da ga vsi potrdijo
  - zbudimo S1 (desni klik, resume)
  - S1 ima na položaju `nextIndex` napačen zapis
  - voditelj pošlje prejšnje sporočilo, spet se morata kazalca ujeti
  - zapisi na voditelju so potrjeni, zato S1 svoje zapise zavrže in jih zamenja z voditeljevimi
- primer 4: kandidat ne dobi volitev
  - vzpostavimo začetno stanje (tipka L)
  - dvignemo procesa S3 in S4 (desni klik, resume)
  - sprožimo simulacijo (tipka .)
  - počakamo, da vsi delujoči procesi posodobijo dnevnik
  - ustavimo voditelja S1 (desni klik, stop)
  - dvignemo S5 (desni klik, resume)
  - na S5 sprožimo volitve (desni klik na S5, timeout)
  - S5 ima star dnevnik, zato ne dobi glasov od ostalih
  - v ponovnih volitvah zmaga nek drug kandidat

Zagotavljanje odpornosti

- ohranjanje voditeljstva
  - če ne pošilja zapisov, pošilja srčne utripe (prazne zapise) in s tem sporoča svojo prisotnost
  - dovoljeni časi čakanja na zapis so naključni, da se izognemo več kandidatom na volitvah

- glasovanje
  - če odpove voditelj, skupina izvoli novega
  - ker je za potrditev zapisa dovolj večina, ni nujno, da so shrambe na vseh procesih do konca posodobljene
  - kandidat ne sme zmagati na volitvah, če nima sodobnega dnevnika
    - pri glasovanju proces ne more glasovati za kandidata, ki ima manj sodoben dnevnik kot sam
  - primerjanje dnevnikov
    - med procesoma primerjamo zadnja zapisa v dnevnikih: številko zapisa in številko obdobja
    - če se razlikujeta številki obdobj, je novejši tisti, ki ima višjo številko
    - če sta obdobji enaki, je dnevnik, v katerem je zapis z višjo številko, daljši in bolj posodobljen
  - ker mora za kandidata glasovati večina, je njegov dnevnik vsaj tako sodoben kot dnevnik ostalih in torej vključuje vse potrjene zapise
    - nič hudega, če izgubimo nepotrjene zapise, saj z njimi še nismo posodabljali shrambe
- težave v omrežju lahko skupino razbijejo na dva dela
  - dva voditelja v različnih obdobjih
    - stari, ki se ne zaveda izgube sledilcev
      - sporočila, ki jih pošilja stari voditelj, niso potrjena, dnevnik se ne nadgrajuje
      - da ne širi lažnih informacij, mora voditelj ob vsaki bralni zahtevi preveriti, da ima večino
    - novi, izvoljen z večino
  - ko se omrežje spet vzpostavi, bo stari voditelj sestopil (če ne že prej), saj bo dobil sporočilo z višjo številko obdobja
- če voditelj ne uspe dostaviti zapisa (ne dobi potrditve), bo ponovno poskušal, dokler ne uspe
  - če so operacije idempotentne, ni nič narobe, če isti zapis prispe dvakrat
- ko sledilec pride nazaj v sistem
  - od voditelja prejme sporočilo z novim zapisom
  - če sledilec ne najde zapisa z istimi podatki, kot so za prejšnji zapis navedeni v sporočilu, sporočilo zavrne, da ne ustvari luknje v dnevniku
  - voditelj zato sledilcu pošlje sporočilo s predhodnim zapisom
  - postopek ponavljata, dokler številka obdobja in številka zapisa nista sprejemljiva za sledilca
  - v primeru, da ima sledilec v dnevniku že nepotrjene zapise, novejše od točke ujemanja, jih pobriše in zamenja z zapisi, ki jih dobi od trenutnega voditelja
  - zapise lahko prejema zaporedno ali v paketu, odvisno od izvedbe

Dopolnitve, potrebne za produkcijski sistem

- sprememba zgradbe sistema
  - sprememba števila procesov, ki predstavljajo večino
  - procesi v sistemu se morajo uskladiti za spremembo zgradbe sistema
    - dodajanje in odstranjevanje procesov mora iti preko mehanizma soglasja
    - dodamo ukaze, ki se ne nanašajo na samo shrambo
- velikost dnevnika
  - ko ima dnevnik ogromno zapisov, bi posodabljanje shrambe iz nič trajalo zelo dolgo
  - občasno je treba narediti varnostno sliko shrambe (*angl.* checkpoint, snapshot)
  - potem lahko vse zapise v dnevniku, ki so bili s soglasjem potrjeni pred izdelavo varnostne slike, pobrišemo
- komunikacija z odjemalci
  - odjemalec komunicira z voditeljem
  - če voditelj ni znan ali se je spremenil, ga mora vsak proces v sistemu znati preusmeriti na voditelja
  - ponovno pošiljanje sporočil v primeru težav (lahko drugemu voditelju!)
  - razreševanje problema podvojenih zapisov (odjemalec vsa svoja sporočila označuje)

Raft v jeziku go

- predmet [Distributed systems, MIT, 2020](#)
  - navodila, predloge, testne funkcije
  - Yunus Kılıç: [rešitev](#) in [razlaga](#)
- [produkcijske knjižnice za jezik go](#)

Raft v praksi

- podatkovni bazi [CockroachDB](#) in [MongoDB](#) uporabljata algoritem raft na replikacijski plasti
- posrednik sporočil [RabbitMQ](#) uporablja algoritem raft za replikacijo vrst FIFO

Alternative

- Paxos: multi-paxos, cheap paxos, fast paxos, generalised paxos
- Practical Byzantine Fault Tolerance algorithm (PBFT)
- Proof-of-Stake algorithm (PoS)
- Delegated Proof-of-Stake algorithm (DPoS)

Primerjava verižne replikacije in replikacije z voditeljem

- pri verižni replikaciji moramo pri pisalnih zahtevah po verigi do repa in nazaj; to je počasneje kot pri replikaciji z voditeljem, kjer je dovolj, da zahtevo potrdi večina procesov
- pri verižni replikaciji je rep usklajen z vsemi procesi, zato na bralno zahtevo lahko odjemalcu nemudoma odgovori; pri replikaciji z voditeljem mora proces z ostalimi preveriti, če je še voditelj; verižna replikacija je v tem elementu bistveno bolj odzivna
- če med obdelavo zahteve odpove eden od procesov, mora nadzorna ravnina odpoved najprej zaznati in nato spremeniti verigo; pri replikaciji z voditeljem odpoved enega procesa ne vpliva na obdelavo zahteve